

Plan zajęć integracyjnych w pierwszej klasie gimnazjum

Cel ogólny:

Integracja młodzieży pierwszej klasy gimnazjum (uczniowie w zdecydowanej większości spotykają się ze sobą w zespole klasowym po raz pierwszy).

Cele szczegółowe:

- **odkrywanie w sobie tego, co jest najwspanialsze i najpiękniejsze,**
- **uczenie się tolerancji,**
- **uczniowie stają się wrażliwi na drugiego człowieka,**
- **uczą się empatii,**
- **dostrzegają podobieństwa między sobą,**
- **uczą się odpowiedzialności za słowa i czyny,**
- **współpracują ze sobą na emocjach pozytywnych.**

Metody pracy:

Miniwykład, psychogimnastyka, zabawy integrujące, pantomima, niedokończone zdania, dyskusja

Formy pracy:

Praca w kręgu, w grupach, w dwójkach, indywidualna.

Przebieg zajęć:

1. Uczestnicy zajęć siadają w kręgu, wszyscy przypinają sobie kartki z imionami. Na tablicy widnieje duży napis: "TU I TERAZ. PATRZ I CZUJ"

2. Przedstawiam ogólny cel zajęć oraz zachęcam uczniów do udziału w nich.

3. W kręgu wypracowujemy zasady pracy w grupie. Zawieramy kontrakt. Zanim stanie się on obowiązującym "kodeksem" pracy grupy, każdy uczestnik wypowiada się na jego temat. Przyjmujemy następujące zasady:

- Mówimy o sobie.
- Mówi tylko jedna osoba.
- Kierujemy swoim poziomem otwartości i aktywności (wolno odmówić udziału w niektórych ćwiczeniach).
- Szanujemy odrębne sądy i uczucia innych.
- Zachowujemy dyskrecję.

4. Nauczyciel szerzej przedstawia cel zajęć:

"Cieszę się, że przez najbliższe trzy lata będziemy razem pracować. Każdego dnia będziecie spotykać się w tym samym gronie, aby razem tworzyć szkolną rzeczywistość. To, jak każdy będzie czuł się w grupie, zależy od nas. Spróbujmy zatem poznać się, spróbujmy "oswoić się" ze sobą, "stworzyć więzy", które złączą nas. Poznajmy, jacy jesteśmy, jakie są nasze mocne i słabe strony, co nas łączy, a co dzieli. Uwierzmy, że w każdym z nas jest dobro, którym możemy podzielić się z innymi. Jesteśmy niepowtarzalni, nie ma dwóch identycznych osób i to jest naszym bogactwem, którym możemy się obdarowywać."

Dziękuję Ci (...)

za to że nie jestem człowiek pojedynczy

za oczy nagle bliskie i niebezimienne

za głos niedawno obcy a teraz znajomy (...)

ks. Jan Twardowski

5. Ćwiczenie ruchowe (wykonywane w milczeniu):

I każdy uczestnik wybiera sobie drogę, po której cały czas chodzi,

I na tej drodze spotyka drugiego człowieka wzrokiem,

I spotyka drugiego przez podanie ręki,

I spotyka drugiego czubkami butów,

I wita w jak najkrótszym czasie jak największą liczbę ludzi przez podanie ręki,

I zamyka oczy, chodząc wyciąga ręce, łapie ręce innych, których spotka na swej drodze,

I wszyscy rozwiązują "węzeł gordyjski".

Mówimy o uczuciach:

Co czułaś/czułeś podczas tych ćwiczeń? (refleksje wypowiada każdy uczeń)

6. Zabawa:

I ustawiamy w kręgu o jedno krzesło mniej niż jest uczestników zabawy,

I na środek wychodzi jedna osoba i zaprasza do zmiany miejsc tych, którzy mają określoną cechę, czy spełniają określony

warunek, np. mają niebieskie oczy, są chłopcami, lubią zieleń, wstali przed 7.00 itd.
Mówimy o uczuciach:
Co czułaś/czułeś podczas tych ćwiczeń?

7. Wszyscy uczestnicy zabawy dobierają się w grupy według określonej cechy, np.:
blondyni - bruneci,
chłopcy - dziewczęta,
ci, którzy lubią przedmioty humanistyczne - ci, którzy lubią przedmioty ścisłe itd.
Mówimy o uczuciach:
Co czułaś/czułeś podczas tych ćwiczeń?

8. Uczestnicy zajęć dobierają się w dwójki, może powstać trójka). Wszystkie pary pracują nad problemem: "Co cenimy w drugim człowieku? "
Wyniki pracy zbieramy, pracując już w kręgu i zapisujemy je na plakacie. Plakat wieszamy na tablicy.
W podobny sposób pracujemy nad problemem:
"Czego nie lubimy w drugim człowieku? "
Ten plakat nie musi jednakże zawisnąć na tablicy.
Przerwa w zajęciach.

9. "Konferencja prasowa" - uczniowie dowolnie dobierają się w dwójki (również może powstać trójka). Dobierają się osoby, które chcą ze sobą porozmawiać. Po tej rozmowie jedna osoba przedstawia drugą całej grupie.
W tym ćwiczeniu można wykorzystać metodę niedokończonych zdań, np.:

- Jestem...
- Interesuje mnie...
- Wiezorami...
- Nie lubię...
- Uczyłem się w szkole...
- Moje hobby... itd.

10. "Tunel ramion" - wszyscy uczestnicy dobierają się w dwójki, stają naprzeciwko siebie, chwytają się za ramiona, pierwsza para rozdziela się, idzie na koniec tunelu i poszczególne osoby przechodzą pojedynczo wśród tunelu ramion.
"Tunel oczu" - pary stają w pewnej odległości od siebie i patrzą na tych, którzy przechodzą w tunelu.
"Pokaz mody" - tunel jak w ćwiczeniu poprzednim, jednakże przechodzący otrzymują dodatkowe polecenie - przechodzą jak modelki i modele.
Mówimy o uczuciach:
Co czułaś/czułeś podczas tych ćwiczeń?

11. Ćwiczenie: "Program wyborczy". Uczestnicy zajęć wybierają spośród siebie trzech kandydatów na władców wyspy, pozostali to jedyni poddani. Kandydaci otrzymują asystentów i wychodzą, by przygotować swój program wyborczy.
W tym czasie pozostałe osoby w grupach (4-5) przygotowują pantomimiczne przedstawienie przysłów. Każda grupa sama wybiera sobie przysłowie, nie zdradza go jednak osobom z innych grup.
Przed zaprezentowaniem pantomim zapraszamy z korytarza kandydatów. Każdy z nich przedstawia swój program. Uczestnicy zajęć wybierają swego kandydata poprzez ustawienie się za nim w kolejce. Wygrywa ten, który zdobył największą liczbę głosów. Następnie wszyscy odgadują pantomimicznie przedstawione przysłowia przez poszczególne grupy.

12. Uczestnicy grupy wybierają sobie jedną osobę spośród wszystkich, podchodzą do niej i kończą zdanie: Chciałabym (chciałbym), żebyś o mnie wiedziała (wiedział)

13. "Robimy prezenty" - wszyscy uczestnicy siadają w kręgu:
Mówią osobie siedzącej po ich prawej stronie coś miłego,
Mówią osobie siedzącej po ich lewej stronie, do jakiego kwiatu jest podobna.

14. Każdy uczestnik grupy mówi wszystkim pozostałym coś o sobie, kończąc zdanie: Chciałbym (chciałabym), żeby grupa o mnie wiedziała
Grupa każdemu odpowiada: "Ty też dasz się lubić".
Przerwa w zajęciach.

15. Zabawa w orkiestrę i dyrygenta - jedna osoba wychodzi, pozostali uczestnicy zabawy bawią się w orkiestrę. Jedna osoba dyryguje, a pozostali naśladują wskazany przez nią gest (klaskanie, tupanie itp.). Osoba, która opuściła salę, powraca i jej zadaniem jest odgadnięcie, która osoba jest dyrygentem. Jeśli dyrygent zostaje "zdemaskowany", on zostaje osobą odgadującą, a grupa wybiera nowego dyrygenta.

16. Składamy sobie dobre życzenia - każdy uczestnik zabawy podpisuje cztery kartki swoim imieniem i nazwiskiem. Kartki te składamy do pudełka. Droga losowania każdy wybiera cztery kartki i wylosowanym przez siebie osobom wpisuje życzenia.

Kartki ponownie składamy do pudełka, jedna osoba roznosi je adresatom.

17. "Moje dobre i mocne strony" - rozmawiamy o nich w parach.

Mówimy o uczuciach:

Co czułaś/czuleś podczas tych ćwiczeń? Co czułaś/czuleś podczas otrzymywania życzeń? Czy łatwo jest mówić o swoich mocnych stronach?

18. "Moje mocne strony" - każdy uczestnik zajęć na kartce zapisuje sobie swoją jedną mocną stronę. Następnie podchodzi do pięciu wybranych przez siebie osób i one zapisują mu na tej samej kartce jedną inną jego zaletę.

19. "Duchowa uczta" - wszyscy uczestnicy zajęć przypinają sobie do piersi kartki z wypisanymi na nich ich mocnymi stronami, w milczeniu chodzą pośród innych po drodze, którą sobie wybrali, "chwalą się" swoimi mocnymi stronami.

20. Ewaluacja zajęć.

Uczestnicy dzielą się swoimi refleksjami na temat przeprowadzonych zajęć. Mogą do tego celu wykorzystać zdania niedokończone, np.:

- Najprzyjemniej mi było, gdy
- Dzisiejsze zajęcia pozwoliły mi
- Dzisiejsze zajęcia nauczyły mnie
- Dzisiejsze zajęcia

21. Zakończenie zajęć - wszyscy stają w kręgu, w tle cicha muzyka, prowadzący zajęcia żegna się z klasą, składam uczniom krótkie dobre życzenia: "Jesteście tak bogaci, macie tyle dobrych, mocnych stron. Wykorzystajcie je! Jesteście najlepszą stroną tego świata - twórzcie i będziecie tworzyć. Stwórzcie między sobą najpiękniejsze relacje po to, by każdy poczuł się wśród nas dobrze, bezpiecznie i znalazł sprzyjające warunki do swego rozwoju".

Marzenna Fitas

Marzenna Fitas - wicedyrektor, nauczycielka języka polskiego w Gimnazjum nr 14 w Lublinie

Scenariusz zajęć dla uczniów szkół ponadpodstawowych

Temat: Żyję bez ryzyka AIDS

Cele:

1. Utrwalenie wiedzy na temat dróg szerzenia się zakażeń HIV.
2. Rozwinięcie umiejętności odróżniania zachowań ryzykownych od bezpiecznych form kontaktu z osobami zakażonymi.
3. Zachęcenie uczniów do unikania zachowań ryzykownych i rozbudzenie motywacji do życia bez ryzyka AIDS.
4. Rozwinięcie postawy empatii i akceptacji wobec osób żyjących z HIV.

Metody:

Praca indywidualna w czasie oglądania filmu, praca w grupach, dyskusja.

Pomoce:

Wideofilm "Żyję bez ryzyka AIDS" (wyd. Fundacja Homo Homini im. K. de Foucauld, Kraków 2000), zestaw karteczek w pięciu kolorach z wypisanymi zdaniem do pracy indywidualnej w ilości zgodnej z liczbą uczniów.

Przebieg zajęć:

1. Nauczyciel przygotowuje kartki w pięciu kolorach, w łącznej ilości odpowiadającej liczbie uczniów. Na kartkach umieszcza napisy:

- kolor pierwszy: Można ulec zakażeniu wirusem HIV poprzez:
- kolor drugi: Nie można się zakażyć HIV poprzez:
- kolor trzeci: Problemy osób żyjących z HIV:
- kolor czwarty: Przesłanie osób żyjących z HIV do nas:
- kolor piąty: Przesłanie Tomka do nas:

Następnie rozlosowuje kartki pomiędzy uczniów, informując, że za chwilę uczniowie obejrzą film o AIDS. Po filmie będą opracowywać w grupach zagadnienia wypisane na kartkach. Warto więc w czasie filmu sporządzić notatki, które pomogą wykonać zadanie. (5min.)

2. Projekcja filmu "Żyję bez ryzyka AIDS" (wyd. Fundacja Homo Homini 2000) (22 min.)

3. Nauczyciel poleca uczniom utworzenie grup zgodnie z kolorem posiadanych kartek. Uczniowie, dyskutując w grupach, starają się uzgodnić wspólną wersję dokończenia zdania, którego początek mają na kartce (najwygodniej w punktach). (8 min.)

4. Liderzy grup przedstawiają wyniki grupowej pracy uczniów; pozostali uczniowie mają prawo zgłaszania uwag i uzupełniania wypowiedzi kolegów. Nauczyciel tak kieruje dyskusją, aby:

- w grupie pierwszej wymienione zostały drogi zakażenia i zachowania ryzykowne przedstawione w filmie;
- w grupie drugiej wymienionych zostało jak najwięcej sytuacji i form kontaktu z zakażonymi, które nie grożą zakażeniem;
- w grupie trzeciej uczniowie wynotowali problemy (medyczne, społeczne, codziennego życia), o jakich wspominają osoby żyjące z HIV, występujące w filmie;
- w grupie czwartej dokonano wyboru tych wypowiedzi osób zakażonych, które mogą być przesłaniem dla młodzieży;
- w grupie piątej pojawiło się stwierdzenie Tomka, że AIDS to problem każdego: "To także Twój problem" oraz podstawowe przesłanie filmu, że możliwe jest barwne, emocjonujące i aktywne życie bez ryzyka AIDS, czyli bez podejmowania zachowań groźących zakażeniem HIV. (10 min.)

Nauczyciel kończy dyskusję podkreśleniem, że przyszłe życie uczniów zależy od ich własnych decyzji i wyborów, dokonywanych właśnie teraz; życzy uczniom, aby ich wybory życiowe przyniosły im życie bez ryzyka AIDS.

*mgr Grażyna Węglarczyk - nauczyciel-konsultant,
Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Krakowie*